

Till
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE ÖVER BETÄNKANDE AV KULTURSKOLEUTREDNINGEN SOU 2016:69 EN INKLUDERANDE KULTURSKOLA PÅ EGEN GRUND

Sammanfattning

Teatercentrum är de fria teaternas samarbets-, intresse och informationsorganisation, en ideell förening som organiserar de fria professionella teaternas. Med fri teater menar vi yrkesmässigt bedriven teaterverksamhet som är sin egen huvudman.

Teatercentrum förmedlar och synliggör den fria teaterkonsten, skapar mötesplatser för producenter och arrangörer och stärker teaternas som arbetsgivare. Verksamheten har en så gott som heltäckande nationell räckvidd med kansli i fyra regioner.

De fria teaternas är viktiga aktörer för de demokratiska förutsättningarna för varje medborgare att få ta del av professionell teaterkonst. Teatercentrum organiserar ett 90-tal fria teatrar som verkar överallt i hela Sverige och ger barn, unga och vuxna tillgång till teaterupplevelser och närhet till ett levande kulturliv. Merparten av Teatercentrums medlemmar turnerar med föreställningar i hela landet. Många medlemmar håller också egna scener där de, förutom att presentera sin egen repertoar för den lokala publiken, också upplåter scenen för andra fria teatrar att nå publik på många platser i landet. Under ett år ger våra medlemmar drygt 12 000 föreställningar, med stor geografisk spridning, för en publik på drygt 800 000 personer.

Med denna utgångspunkt har vi valt att yttra oss om kulturskoleutredningens förslag med perspektiv på betydelsen av att kunna möta, uppleva och ta del av professionell konst och kultur, för barn och ungas intresse för eget skapande och deltagande i kulturskolans aktiviteter.

Yttrandet baserar sig på branschkännedom genom våra medlemmar och verksamhetsledare i fyra regioner.

6.1 Ny infrastruktur för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

6.2 Nationella Mål

Teatercentrum stödjer förslaget om nationella mål som är ett starkt och verkningfullt styrmedel för politiska beslut och verksamhetsstyrning.

Teatercentrum ser positivt på förslaget att kulturskolan ska **”ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp”** finns med som en del i de nationella målen. Teatercentrum anser att Kulturskolan har en viktig roll att spela för barn och ungas möjlighet att få *uppleva professionell konst och kultur* och sätta det i sammanhang med ett eget skapande. Teatercentrum anser att målet i det avseendet ytterligare kan förtydligas.

Att ha tillgång till ett rikt utbud av professionell konst och kultur är en inspiration och dörröppnare till eget skapande och engagemang. Att få möjlighet att möta professionella konstuttryck kan vara en avgörande upplevelse för att själv ta steget att söka sig till ett eget lärande och utövande i kulturskolan.

Teatercentrum

Hornsgatan 103
117 28 Stockholm
+46 (0)707 – 17 87 30
kansli@teatercentrum.se

www.teatercentrum.se
Org nr: 80 20 04 – 5525
Postgiro: 55 04 05 – 5
Bankgiro: 5783 – 0994

Teatercentrum/Södra regionen

Bergsgatan 29
214 22 Malmö
+46 (0)40 – 12 56 06
sodra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Västra regionen

Stora Badhusgatan 18:20
411 21 Göteborg
+46 (0)31 – 13 15 10
vastra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Östra regionen

Hornsgatan 103
117 28 Stockholm
+46 (0)707 – 42 65 60
ostra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Norra regionen

C/O: Røda Korset
Rådhusplanaden 10, 1 tr
903 28 Umeå
+46 (0)702 – 82 65 60
norra@teatercentrum.se

Att tillsammans med andra få uppleva och vara engagerade i konst och kultur mötas, diskutera och samtala skapar förutsättningar för att få olika perspektiv på företeelser i samhället och livet i stort. Ett rikt och mångfacetterat kulturutbud främjar hela samhället, skapar ett kreativt klimat, stimulerar till eget skapande, nytänkande och öppenhet, och kan motverka fördomar och intolerans.

Teatercentrum ser positivt på att förslaget innehåller ett övergripande mål att kulturskolan ska **"arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället."** Det finns stora kulturpolitiska, ekonomiska och sociala fördelar med bred samordning av resurser och kompetens mellan kommuner och regioner, mellan kulturskolan och de professionella kulturverksamheterna.

6.7 Bidrag till regional samordning

Teatercentrum ser positivt på att utredning inkluderar betydelsen av samverkan med andra institutioner och aktörer inom kulturområdet, med länskonsulenterna som exempel, men vi ställer oss kritiska till att skrivningen begränsas till aktörer med landstinget som huvudman (s.235). För så väl kulturskolan som den regionala och lokala kulturen i stort, där de fria professionella kulturutövarna utgör en viktig del, finns stora fördelar i en bred och fördjupas samverkan mellan olika beslutsnivåer i stat, landsting och kommuner och mellan olika verksamhetsformer. Här finns stora möjligheter att tillvarata goda synergieffekter av beslut och satsningar på olika områden så att de samverkar för att ge ett gemensamt större utfall av satsade resurser än varje enskild insats för sig. Utredningen nämner områden som infrastruktur, kompetensutveckling och tillgänglighet där Teatercentrum vill framhålla vikten av att, i samordningen, se till behov och tillgångar i det lokala kulturlivet som helhet och ta tillvara den konstnärlig profession som finns i en region.

6.11.1 Arbetssätt och verksamhetsformer som utgår ifrån barns och ungas perspektiv

Teatercentrum instämmer i utredningens påstående att den "kommunala kulturskolan har en outnyttjad potential som konstnärlig mötesplats för barn och unga". Barn och unga som inte känner sig engagerad i sin hemort söker sig ofta till större städer när de skaffat sig utbildning - och landsbygden går miste om kompetens och återväxt. Kulturskolan har förutsättningar att vara en plats där barn och unga med olika bakgrund, erfarenheter och intressen får möjlighet att mötas och pröva nya uttrycksformer. Även på orter där deltagarunderlaget är för litet för att kontinuerligt kunna erbjuda barn och unga pedagogisk ledning för utövande i varje enskild konstform, kan kulturskolan vara den plats där det över tid återkommande ges tillfällen att möta många olika konstformer och uttryck. Här kan en ökad samordning och samverkan med det fria professionella kulturlivet skapa förutsättningar för olika former av kvalitativa konstmöten, temadagar etc. Möjligheten att möta en mångfald av konstuttryck ger fler barn och unga ingångar till att utveckla ett intresse för eget skapande och engagemang för en meningsfull och stimulerande fritid i vardagen.

6.11.2 Inkludering

Möjligheten till identifikation och igenkänning i den konst och kultur som är tillgänglig kan vara avgörande för att kunna se sig själv som utövande. Fler behöver få möjlighet att möta konstformer och konstnärer "att känna igen sig i". Teatercentrum vill även i frågan om att göra kulturskolans verksamhet angelägen för fler barn och unga framhålla tillgången till en stor variation av genrer och konstformer och möten med professionell konst och kultur som mycket betydelsefulla för att bredda deltagandet bland barn och unga med olika förutsättningar och erfarenheter.

Stockholm 15 mars 2017

Teatercentrums styrelse
genom

Lena Gustafsson
Nationell verksamhetsledare

Teatercentrum

Hornsgatan 103
117 28 Stockholm
+46 (0)707 – 17 87 30
kansli@teatercentrum.se

www.teatercentrum.se
Org nr: 80 20 04 – 5525
Postgiro: 55 04 05 – 5
Bankgiro: 5783 – 0994

Teatercentrum/Södra regionen

Bergsgatan 29
214 22 Malmö
+46 (0)40 – 12 56 06
sodra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Västra regionen

Stora Badhusgatan 18:20
411 21 Göteborg
+46 (0)31 – 13 15 10
vastra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Östra regionen

Hornsgatan 103
117 28 Stockholm
+46 (0)707 – 42 65 60
ostra@teatercentrum.se

Teatercentrum/Norra regionen

C/O: Roda Korset
Rådhusplanaden 10, 1 tr
903 28 Umeå
+46 (0)702 – 82 65 60
norra@teatercentrum.se